

2. Вейзе, А. А. Практическое пособие по обучению реферативному переводу [Текст] / А. А. Вейзе, А. В. Коньшева – Минск : МГЛУ, 2007. – 197 с.

3. Карпова, И. В. Коммуникативно-когнитивный подход к обучению реферированию студентов на продвинутом уровне в неязыковом вузе (Экономический профиль, немецкий язык) [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. : защищена 25.04.2005 : утв. 22.06.2005 / Карпова Ирина Владимировна – М., 2005. – 151 с.

4. Серебрянская, І. М. Реферування як засіб підвищення інтенсивності навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах [Текст] / І. М. Серебрянская // Вісник СумДУ. – 2006. – № 3. – С. 86–90.

5. Рябова, Н. Н. Навчання реферуванню та анотуванню іншомовних текстів студентів немовних вузів [Текст] / Н. Н. Рябова // Культура народів Причорномор'я. – Симферополь : Межвузовский центр «Крым», 2003. – № 37. – С. 373–375.

Отримано 1.10.2010. ХДУХТ, Харків.

© О.Ф. Белікова, А.О. Колесник, 2010.

УДК 81'255.4

А.О. Колесник, канд. техн. наук

О.Ф. Белікова, викл.

АВТЕНТИЧНІ ТЕКСТОВІ МАТЕРІАЛИ ЯК ОСНОВА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ ТА КУЛЬТУРИ

Розглянуто використання автентичних текстових матеріалів як одну з основ навчання іноземній мові та культурі. Наведено оптимальну методику використання автентичних текстів під час викладання іноземної мови.

Рассмотрено использование аутентичных текстовых материалов как одну из основ обучения иностранному языку и культуре. Приведена оптимальная методика использования аутентичных текстов во время преподавания иностранного языка.

The use of authentic text materials is considered as one of bases of teaching to the foreign language and culture. The optimum method of the use of authentic texts during teaching of foreign language is resulted.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Останні роки економічних та політичних перетворень радикально змінили соціокультурний контекст вивчення мов міжнародного спілкування в Україні й інших, особливо європейських країнах, що не могло не призвести до появи нових потреб у вивченні мов і культур.

Під культурою країни, мова якої вивчається, ми розуміємо елементи соціокомунікації, особливості національної ментальності, духовні і матеріальні цінності, що формують національне надбання.

Під частиною культури країни, мова якої вивчається, розуміється зведення знань і досвіду, що дозволяє студентам бути адекватними учасниками міжкультурної комунікації. Це включає розуміння підрядкового сенсу і різного забарвлення вислову, правильну інтерпретацію культурних, історичних епізодів і реалій під час читання газет і журналів, перегляду фільмів і телепередач, спілкування з носіями мови і культури, розуміння поведінки і підвищену толерантність.

Слід розвивати такі здібності у студентів, які допомагають координувати свою поведінку відповідно до знань про норми поведінки в іншій культурі й уникати міжкультурного нерозуміння.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На початку нового століття метою навчання іноземним мовам вже не може бути передача лінгвістичних знань, умінь і навиків, і навіть не енциклопедичне освоєння країнознавчої інформації, що обмежується, у першу чергу, сумою географічних і історичних понять і явищ. Центральне місце в педагогічному процесі повинне зайняти формування здібності до участі в міжкультурній комунікації, що особливо важливе зараз, коли змішення народів, мов, культур досягло небаченого розмаху і як завжди гостро постала проблема виховання терпимості до чужих культур, пробудження інтересу і пошани до них, подолання в собі відчуття роздратування від надмірності, недостатності або просто несхожості інших культур. Саме цим викликана загальна увага до питань міжкультурної комунікації [1].

Таким чином, необхідність соціокультурної освіти засобами іноземної мови поступово починає набувати аксіоматичного характеру, оскільки навчання спілкуванню іноземною мовою в справжньому сенсі цього слова має на увазі оволодіння соціокультурними знаннями й уміннями, без яких немає практичного оволодіння мовою.

Для успішного спілкування необхідно не лише володіти однаковими мовними засобами співбесідника (фонетичними, лексичними, граматичними навиками), але і загальними змістовними знаннями про світ. Подібні загальні для учасників акту спілкування когнітивні знання прийнято називати фоновими знаннями (background knowledge) [2].

Мета та завдання статті. Розглянути використання автентичних текстових матеріалів як одну з основ навчання іноземній мові та культурі. Навести оптимальну методiku використання автентичних текстів під час викладання іноземної мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування соціокультурної компетенції на заняттях іноземної мови значить збагачення лінгвістичних, естетичних і етичних знань студентів про країну, мова якої вивчається. Важливо також звернути увагу на культуру невербальної поведінки, щоб навчити студентів уникати неадекватної або образливої для іншого народу невербальної поведінки. Крім того, предмет «іноземна мова» не лише знайомить з культурою країн, мова яких вивчається, але шляхом порівняння відтіняє особливості своєї національної культури, знайомить із загальнолюдськими цінностями. Іншими словами, сприяє вихованню студентів в контексті «діалогу культур».

На нашу думку, навчання соціокультурної компетенції, повинно відбуватися на основі так званих автентичних текстів, оскільки текст – це і засіб комунікації, і спосіб зберігання та передавання інформації, і форма існування культури, а також віддзеркалення певної національної культури, традицій. У тексті відбиті всі важливі складові лінгвокультурної дійсності країни, мова якої вивчається [3].

У перекладі з англійського «автентичний» означає «природний». Автентичним традиційно прийнято вважати текст, який не був спочатку призначений для учбових цілей.

До автентичних текстових матеріалів ми відносимо публіцистичні джерела, країнознавчі нариси журналістів-міжнародників, подорожні замітки письменників, телепередачі про різні країни, художню літературу, спеціальну і учбову літературу, рекламу, особисті листи, інтерв'ю, казки, кулінарні рецепти й ін.

Таким чином, навчання мові повинно будуватися паралельно з навчанням культури країни, мова якої вивчається, оскільки лише наявність фонових знань дає можливість коректно і доречно користуватися іноземною мовою. Освоєння іноземної культури дає можливість зрозуміти і «відчути» особливості вживання мови.

На заняттях з практики мови на факультеті іноземних мов ведеться систематична робота з автентичними текстовими матеріалами (газети), яка дозволяє познайомити студентів з культурою, процесами, що відбуваються в суспільстві, особливостями менталітету і життя соціуму. Газетні статті дають можливість обговорити поточні проблеми суспільства, шляхи їх рішення, порівняти тенденції розвитку інших соціумів з аналогічними тенденціями в своєму соціумі.

Читання матеріалів преси не лише вимагає знання реалій, культури, способу життя країни, мова, якої вивчається, але і стає цінним джерелом цих знань.

Газета є невичерпним джерелом нової сучасної лексики, кліше, фразеологізмів, ідіом, відображає динаміку розвитку мови, нові мовні форми, також представляє багатство стилів сучасної іноземної мови.

Навчання читанню на основі газетного матеріалу має наступні цілі:

1) навчити читати статті в оригіналі (тобто автентичні), здійснюючи різні види читання (ознайомлювальне, переглядове, пошукове);
2) навчити обговорювати суспільно-політичні теми і проблеми;

3) навчити висловлювати своє ставлення до прочитаного;

4) удосконалювати лексичні, граматичні навички;

5) реалізувати міжнаочні зв'язки, підвищувати рівень загальної культури, розширювати кругозір студентів [4].

Під час роботи з газетою ми виділяємо наступні етапи:

– читання і переклад заголовків;

– читання і переклад підписів під фотографіями, карикатурами;

ми;

– короткий виклад змісту статті;

– огляд низки статей;

– огляд номера газети в цілому.

Матеріали для занять підбираються з англomовних газет. На старшому етапі навчання мові (4-5 курсів) доцільно використовувати цікаві матеріали з української преси, і з інших видань для перекладу на англійську мову. Для студентів, які вивчають англійську мову як основну мову, такі форми роботи викликають особливий інтерес, оскільки на одному занятті можна користуватися обома мовами, що вивчаються.

Одного погляду на газету достатньо, щоб зрозуміти, наскільки зручно організований матеріал з тематичної точки зору. Новини, політика, бізнес, спорт, освіта, охорона здоров'я, мистецтво і культура, комп'ютери, реклама, погода – ось далеко не повний список газетних рубрик, заповнених різноманітними текстами. Викладач може з легкістю підібрати текст до будь-якої теми заняття. Заслуговує уваги той факт, що студенти краще справляються з важчими, але цікавими текстами, крім того, доцільно дати студентам можливість самостійно обрати текст, що підвищує мотивацію до навчання. Найбільший інтерес студентів викликає вивчення таких тем, як «Реклама», «Оголошення», «Погода», у ході вивчення яких вони вчаться складати англійською мовою власні рекламні оголошення, інформацію про погоду.

Робота над кожною темою будується таким чином:

- введення суспільно-політичної лексики за темою;
- первинна активізація мовного матеріалу за допомогою вправ;
- робота зі статтями за схемою: від первинного ознайомлення – до читання і бесіди;
- розвиток мовних умінь (монологічного і діалогічного мовлення);
- усний залік або письмова контрольна робота [3; 4].

Висновки. Викладачу недостатньо лише принести автентичний текст на заняття, необхідно чітко організувати роботу студентів з ним. Для цього викладач повинен продумати хід роботи з текстом і завдання до нього.

Як узагальнення за темою доцільно використовувати такі форми роботи, як проведення «круглих столів», «конференцій», «мітингів», з розподілом конкретних ролей між студентами.

Метою подібних занять є підвищення лінгвістичної та соціокультурної компетенції учнів, що сприяє практичному оволодінню мовою.

Список літератури

1. Гальскова, Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам [Текст] / Н. Д. Гальскова. – М. : АРКТИ, 2009. – 188 с.
2. Костенко, Г. Т. Использование газетной информации при обучении английскому языку [Текст] / Г. Т. Костенко. – М. : ИЯШ. – 1990. – № 5. – С. 12–19.
3. Носович, Е. В. Критерии содержательной аутентичности учебного материала [Текст] / Е. В. Носович, Р. П. Мильруд. – М. : ИЯШ. – 1997. – № 1. – С. 21–26.
4. Черноватий, Л. М. Психолінгвістичні основи теорії педагогічної граматики [Текст] / Л. М. Черноватий. – Х. : Основа, 2010. – 245 с.

Отримано 1.10.2010. ХДУХТ, Харків.

© А.О. Колесник, О.Ф. Белікова, 2010.